

Затверджено Вченою Радою ОНУ
імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 20 16 р. № 4

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

(Хмарський В. М.)

_____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Рівень вищої освіти __ I освітній рівень

Спеціальність __ 292 – Міжнародні економічні відносини
(код і назва спеціальності (тей))

Інститут/факультет __ Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
(назва інституту, факультету)

2020 – 2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Історія світової економічної думки».

Розробники: Цевух Ю. О., кандидат економічних наук, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Протокол № 1 від “31” серпня 2020 р.

Завідувач кафедри СГ і МЄВ

_____ (підпис)

(Якубовський С.О.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від “09” вересня 2020 р.

Голова НМК

_____ (підпис)

(Хорошилов О.Ю.)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____) (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від. “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 2 змістових модулів – 2 ІНДЗ* – _____ _____ (вид завдання)	Галузь знань 29 – Міжнародні відносини (шифр і назва) Спеціальність 292 – Міжнародні економічні відносини (код і назва) Спеціалізації: - _____ _____ (назва) Рівень вищої освіти: бакалавр	Обов'язкова	Обов'язкова
		<i>Рік підготовки:</i>	<i>Рік підготовки:</i>
		1-й та 2-й	3-й
		<i>Семестр</i>	<i>Семестр</i>
		2-й	1 і 2
		<i>Лекції</i>	<i>Лекції</i>
		20 год.	12
		<i>Практичні, семінарські</i>	<i>Практичні, семінарські</i>
		20 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	<i>Лабораторні</i>
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	<i>Самостійна робота</i>
		50 год.	78
		у т.ч. ІНДЗ*: -	у т.ч. ІНДЗ*: -
Форма підсумкового контролю: Залік	Форма підсумкового контролю: -		

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити студентів з основними школами світової економічної думки, сформуванню уявлення про основні етапи і особливості систематизації економічних ідей і поглядів в історичному контексті розвитку людства; відобразити значимість для практики вивчення творчої спадщини видатних економістів, що сприяли виникненню різних теоретичних концепцій.

Завдання дисципліни – вивчення основних етапів та закономірностей розвитку світової економічної думки, інтелектуальної біографії і змісту основних робіт видатних вчених-економістів; формування уявлення у студентів про основні тенденції розвитку економічної теорії на прикладах різних епох; розвиток логічного мислення.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) загальних (ЗК): ЗК2 - Здатність до логічного, абстрактного, креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів; ЗК3 - Уміння аналізувати та систематизувати інформацію з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології.

б) фахових загальних (КФЗ): КФЗ1 - Вміння готувати публічні виступи з низки питань міжнародних економічних відносин; КФЗ4 - Вміння застосовувати кумулятивні знання в умовах розвитку нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій розвитку світового господарства; КФЗ5 - Наявність системного уявлення про структуру і тенденції розвитку світової економіки; знання принципів прийняття і реалізації економічних рішень на мікро- та макрорівнях; уміння використовувати економічну інформацію у професійній, виробничій діяльності і повсякденному житті.

в) спеціальних фахових (КФС): КФС3-Вміння здійснювати пошук економічної інформації; уміння проводити економічний, стратегічний аналіз та оцінку зовнішньоекономічної діяльності підприємств та держав в цілому.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: історичні факти і економічні події у різних країнах у певні хронологічні періоди; передумови та закономірності еволюції світової економічної думки; основні концепції провідних шкіл і напрямів економічної думки; основні досягнення і праці видатних учених-економістів; методологію дослідження економічної думки;

вміти: узагальнювати та аналізувати конкретні економічні події та відносини у суспільстві; проводити поівняння економічних концепцій та виявляти її місце в загальній логіці розвитку економічної думки; досліджувати причини виникнення, розвитку та занепаду економічних концепцій у контексті обумовленості історичними подіями; застосовувати методи в ході аналізу економічних процесів і явищ: історичний, наукової абстракції, аналізу та синтезу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні основи становлення світової економічної думки

Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки. Історія економіки та економічної думки як наука. Історія становлення та розвитку суспільного виробництва, відображення цього процесу в економічній думці. Обговорення питань (дискусія): «Для чого вивчати історію світової економічної думки?», «Яким чином знання історії світових економічних подій може вплинути на формування основ економічного мислення у студентів?». Методологія економічної думки.

Тема 2. Економічна думка суспільств ранніх цивілізацій. Становлення господарської сфери суспільств ранніх цивілізацій. Господарський розвиток та економічна думка Стародавнього Сходу (ідеї Конфуція). Господарський розвиток Стародавнього Єгипту та його відображення в економічній думці. Економічна думка Вавилону. Закони царя Хаммурапі.

Тема 3. Економічна думка Античності. Господарство та економічна думка Стародавньої Греції. Основні ідеї і твори Ксенофонта, Платона, Аристотеля. Погляд на існування рабства як природної форми господарства. Господарський розвиток та економічна думка суспільств традиційних цивілізацій у VIII-V ст. н.е. Становлення суспільств Східної та Західної цивілізацій. Західна цивілізація та господарський розвиток античних держав. Економічна думка Стародавнього Риму.

Тема 4. Економічна думка та господарство Середньовіччя (кінець V – XV ст.). Епоха доринкових відносин. Загальна характеристика економічного розвитку та економічної думки цивілізацій Середньовіччя. Господарство та економічна думка держав Західноєвропейської цивілізації. Ідеї Аврелія Августина і Фоми Аквінського.

Тема 5. Епоха нерегульованих ринкових відносин. Господарство та економічна думка у країнах Європейської цивілізації (XVI - середина XVIII ст.). Формування Європейської цивілізації. Вплив цивілізаційних факторів на господарство країн Європейської цивілізації. Становлення ринкового господарства у країнах Європейської цивілізації. Зародження економічних ідей.

Змістовний модуль 2. Виникнення і розвиток основних економічних шкіл.

Тема 6. Меркантилізм. Передумови виникнення Меркантилізму як економічної школи. Ранній та пізній меркантилізм: представники та їх погляди (Т. Манн, У. Стаффорд). Важливість зовнішньої торгівлі. Поява терміну «політична економія» (А. Монкреть'єн).

Тема 7. Виникнення класичної політичної економії (В. Петті, П. Буагільбер, А. Сміт). Етапи становлення класичної школи. Причини існування ідей класичної школи упродовж тривалого періоду часу. Основні ідеї представників політичної економії. Фізіократія як особливий напрямок класичної школи. Представники фізіократів Ф. Кене, А. Тюрго та їх ідеї.

Тема 8. Європейська цивілізація в умовах монополізації ринкової економіки. Загальні тенденції господарського розвитку країн Європейської цивілізації. Перша хвиля мобілізації. Маржиналізм. Становлення неокласичної економічної теорії. Австрійська школа маржиналізму. Математична школа в економічній теорії. Кембриджська школа неокласики. Перетворення США на провідну індустріальну державу світу.

Тема 9. Соціально-інституційний напрямок економічної думки. Передумови зародження і загальна характеристика інституціоналізму. Концепції авторів щодо регулювання суспільства і економіки. Поняття норми; формальні неформальні норми і правила поведінки у суспільстві.

Тема 10. Теорії державного регулювання економіки. Велика депресія. Причини виникнення кейнсіанства, теоретична система Дж. М. Кейнса. Неолібералізм. Монетаризм як основна школа сучасної неокласики. Концепція соціального ринкового господарства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	сп		л	п/с	лаб	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Загальні основи становлення світової економічної думки.										
Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.	4	2	2		5		2			7
Тема 2. Економічна думка суспільств ранніх цивілізацій	4	2	2		5		2			7
Тема 3. Економічна думка Античності	4	2	2		5		2			7
Тема 4. Економічна думка та господарство Середньовіччя	4	2	2		5		2			7
Тема 5. Епоха нерегульованих ринкових відносин	4	2	2		5		2			7
Разом за змістовим модулем 1	45	10	10		25		10			35
Змістовий модуль 2. Виникнення та розвиток основних економічних шкіл										
Тема 6. Меркантилізм	4	2	2		5		2			7
Тема 7. Становлення класичної політичної економії	4	2	2		5					9

Тема 8. Європейська цивілізація в умовах монополізації ринкової економіки	4	2	2		5					9
Тема 9. Соціально-інституційний напрямок економічної думки	4	2	2		5					9
Тема 10. Теорії державного регулювання економіки	4	2	2		5					9
Разом за змістовим модулем 2	45	10	10		25					43
Усього годин	90	20	20		50			12		78

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і метод історії економіки та економічної думки. Економічна думка суспільств ранніх цивілізацій	4
2	Економічна думка Античності та Середньовіччя	4
3	Епоха нерегульованих ринкових відносин. Фізіократія і меркантилізм	4
4	Становлення класичної політичної економії. Європейська цивілізація в умовах монополізації ринкової економіки	4
5	Соціально-інституційний напрямок економічної науки. Теорії державного регулювання економіки	4
	Разом	20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Предмет і метод історії економіки та економічної думки. Економічна думка суспільств ранніх цивілізацій / Підготовка до семінарського заняття	10
2	Економічна думка Античності та Середньовіччя / Підготовка до семінарського заняття	10
3	Епоха нерегульованих ринкових відносин. Фізіократія і меркантилізм / Підготовка до семінарського заняття	10
4	Становлення класичної політичної економії. Європейська цивілізація в умовах монополізації ринкової економіки / Підготовка і захист презентації	10
5	Соціально-інституційний напрямок економічної. Теорії державного регулювання економіки / Написання і захист реферату	10
6	Підготовка до контрольних робіт	10
	Разом	60

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

8. Методи навчання

Лекції, обговорення проблемних питань, виконання творчих завдань, виконання самостійних завдань, конспектування, підготовка і захист презентації та рефератів.

9. Методи контролю

Поточне оцінювання усних відповідей та письмових завдань, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, оцінювання презентації; підсумковий письмовий тест після кожного змістовного модуля.

10. Питання для підсумкового контролю

1. Загальні основи становлення економічної думки
2. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.
3. Основні економічні події в історичному контексті.
4. Предмет дисципліни історія світової економічної думки. Методи історії економіки й економічної думки.
5. Підходи до періодизації історії економіки й економічної думки.
6. Економічна думка суспільств ранніх цивілізацій.
7. Становлення господарської сфери суспільств ранніх цивілізацій.
8. Господарський розвиток та економічна думка в Стародавньому Китаї.
9. Господарський розвиток Стародавнього Єгипту
10. Економічна думка Вавилону. Закони царя Хаммурапі.
11. Господарство та економічна думка Стародавньої Греції.
12. Основні ідеї і твори Ксенофонта, Платона, Аристотеля. Погляд на існування рабства як природньої форми господарства.
13. Господарський розвиток та економічна думка суспільств традиційних цивілізацій у VIII – V ст. н.е.
14. Економічна думка та господарство Середньовіччя (кінець V – XV ст.).
15. Епоха нерегульованих ринкових відносин.
16. Виникнення і розвиток основних економічних шкіл.
17. Фізіократія і меркантилізм.
18. Передумови виникнення меркантилізму як економічної школи.
19. Становлення класичної політичної економії
20. Поява терміну «політична економія» Основні ідеї представників політичної економії.
21. Європейська цивілізація в умовах монополізації ринкової економіки.
22. Маржиналізм.
23. Математична школа в економічній теорії.
24. Кембриджська школа неокласики.
25. Соціально-інституційний напрямок економічної думки.

26. Поняття норми; формальні неформальні норми і правила поведінки у суспільстві.
27. Теорії державного регулювання економіки. Велика депресія.
28. Неолібералізм.
29. Монетаризм як основна школа сучасної неокласики
30. Концепція соціального ринкового господарства.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Модульний контроль		Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2					Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			35	35
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7				

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення.
2. Рекомендована література.
3. Електронні інформаційні ресурси.
4. Ілюстративні матеріали.

13. Рекомендована література

Основна

1. Історія економічних учень: Навчальний посібник / За ред. В. В. Кириленка. – Тернопіль: «Економічна думка», 2007. – 233 с.

2. Пармаклі Д.М. Історія економічних вчень: Навчальний посібник / Д.М. Пармаклі, С.В. Філіппова, Н.А. Добрянська - Одеса, 2018. - 113 с.
3. Пильгуй Н.А. История мировых экономических идей / Н.А. Пильгуй // монографія. – К.: «Либідь», 1992 г. – 292 с.
4. Ядгаров Я.С. История экономических учений. Учебник для вузов. 3-е издание. — М.: ИНФРА-М, 2000. - 320 с.

Додаткова

5. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. / [С. В. Степаненко, С. Н. Антонюк, В. М. Фещенко, Н. О. Тимочко] ; за ред. проф. С. В. Степаненка. — К. : КНЕУ, 2010. — 743 с.
6. Історія економічних учень: Підручник / Л.Я. Корнійчук, Н.О. Татаренко, А.М. Поручник та ін.; за ред. Л.Я. Корнійчук, Н.О. Татаренко. – К.: КНЕУ, 2001. – 564 с.
7. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег. – рус. «Гелиос», 2015 г. – 352 с.
8. Сміт А. Дослідження про природу і причини багатства народів. – укр. «Наш Формат», 2018 р. – 722 с.
9. Экономическая теория: учебник 5-е изд./ Под ред. Г.П. Журавлёвой. М.: Изд-во Инфра-М., 2011. – 864 с.